

עמ"י 47166/07/16 - מדינת ישראל נגד אליעזר ברלנד

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"י 47166-07-16 משטרת ישראל תביעות- שלוחת ראשון לציון נ' ברלנד(עציר)
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופטת מיכל ברנט
העוררת	מדינת ישראל
נגד	
המשיב	אליעזר ברלנד (עציר)

החלטה

כללי

ערר על החלטת בית משפט השלום בראשון לציון (כבוד השופט ד"ר עמי קובו) החלטה בתיק מ"ת 38283-07-16 במסגרתו הורה על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר בפיקוח שני מפקחים.

החלטה זו ניתנה במסגרת בקשת העוררת להורות על הארכת מעצרו של המשיב למשך ארבעה ימים, לאחר שהוגשה הצהרת תובע על פי סעיף 19(ד) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), תשנ"ו-1996, כשלמשיב יוחסו עבירות של מעשה מגונה באדם ושידול לתקיפה בנסיבות מחמירות על ידי שניים או יותר.

החלטת בית המשפט קמא

כבוד השופט קובו קבע בהחלטתו כי לטענת העוררת קיימת תשתית ראייתית להגשת הבקשה, כי קיימת עילה לכאורה לבקש את הארכת מעצרו של המשיב עד תום ההליכים, כשעילות המעצר הן מסוכנות, חשש להימלטות מאימת הדין וחשש לשיבוש הליכי משפט.

באשר לעילת השיבוש קבע כבוד השופט קובו כי לאור סיום החקירה פחת כוחה, באשר לעילת המסוכנות הרי שלנוכח גילו של המשיב שהינו בן 79 שנים והוא נעדר עבר פלילי כמו גם העובדה שמעשיו לכאורה נודעו ברבים עוצמתה פחתה, ובאשר לחשש להימלטות מאימת הדין קבע כבוד השופט קובו כי חשש זה קיים בשים לב לכך שהמשיב עזב את הארץ בתחילת החקירה נגדו, הגם שעזב כדין, ולא שב מרצונו עד אשר מדינת ישראל נקטה כלפיו בהליכי הסגרה.

עוד ציין כבוד השופט קובו כי באי כוח החשוד ניסו קודם חזרתו ארצה להגיע להסכמות בדבר החזרתו, ובסופו של דבר המשיב הסיר התנגדותו להסגרה בתקופה שבה החלטה בדבר הסגרתו היתה תחת עיכוב ביצוע.

עמוד 1

כבוד השופט קובו קבע, כי הוא שמע באריכות את המשיב אשר הצהיר והתחייב כי אין בכוונתו לעזוב את הארץ, וכי הוא נכון לעמוד למשפט ולשאת בתוצאותיו, וסבר כי יש לתת משקל להצהרתו, הגם שאין בהצהרה זו לבדה כדי להסיר את החשש.

נימוקי הערר

בהודעת הערר נטען כי מידע ראשוני אודות החשדות המיוחסים למשיב התקבל ביום 10.2.13 וכ-10 ימים לאחר מכן, ביום 20.2.13 עזב המשיב את הארץ, גם אם כדן - הרי שבקשר הדוק להעלאת החשדות כנגדו. רק בחלוף שלוש וחצי שנים לערך, הוסגר המשיב ארצה, כשבין לבין ביצעה העוררת פעולות חקירה רבות ומאומצות בנוגע לחשדות למעשים מגונים ולתקיפה בנסיבות המחמירות.

באשר לעילת השיבוש נטען על ידי העוררת כי עילת השיבוש אינה אך לשיבוש החקירה, אלא החשש הינו משיבוש עדויות עתידיות, קרי: שיבוש הליכי משפט.

באשר למסוכנות נטען, כי המסוכנות נובעת מביצוע עבירות מין ומביצוע עבירות אלימות.

ב"כ העוררת טען כי עמדת בית משפט קמא כי מדובר במעשים ברף התחתון אינה הולמת, שכן מדובר במצבור של נתונים הנוגעים לאופן ביצוע המעשים, בחזרה על המעשים, בניצול פערי כוחות וגיל כשכל אלה נעשו, לכאורה, מתוקף מעמדו של המשיב ביחס לנפגעות.

לעניין עילת ההימלטות נטען על ידי ב"כ העוררת, כי יש לבחון את כלל מעשי המשיב למן עזיבתו את הארץ ועד להסגרתו, על מנת להגיע למסקנה האם ניתן ליתן בו אמון אם לאו.

בעניין זה הוצג לי דו"ח של המחלקה הבינלאומית בפרקליטות המדינה; תצהיר של טייס שהוטל עליו להטיס את המשיב בעת היותו בדרום אפריקה, כשבתצהיר מצוין כי המשיב הציג עצמו כדיפלומט של חוף השנהב ואף החזיק בדרכון דיפלומטי, מזויף לטענת ב"כ העוררת, לשם כך;

המשיב עבר ממדינה למדינה, היה בארה"ב, שווייץ, מרוקו, דרום אפריקה, ונצואלה, זימבבואה, הולנד ושב לדרום אפריקה דרך קהיר, כל זאת חרף גילו המבוגר.

גם בעת שהיה המשיב בהולנד, ובית המשפט בהולנד הורה על שחרורו בכפוף להפקדה של 50,000 יורו, הפקיד המשיב את הסכום האמור ועזב את הולנד תוך שהוא מותיר את ההפקדה בידי הרשויות המקומיות. על כן נטען, כי אין ליתן אמון במי שהפר את אמון הרשויות, כשאמון אינו מצטמצם לערכאה מסוימת או לשופט מסוים במדינה מסוימת.

לבסוף נטען, כי לא היה מקום לבחון ערבים במקרה מעין זה, באולם בית המשפט, ערבים אשר אינם מכירים את

המשיב ומשתייכים לקהילה מאורגנת ועשירה במשאבים, אשר שמה לה למטרה לשחרר את המשיב ממעצרו.

טיעוני ב"כ המשיב

באת כוח המשיב טענה כי המדובר באדם בן כ-80 שנה, החולה במחלות שונות, אשר מיוחסים לו מעשים מגונים כשהעבירה החמורה מביניהן הינה נגיעה בחזה של אחת המתלוננות לפני מספר שנים, ובאשר לתקיפה בנסיבות מחמירות, הרי שהמשיב חשוד בשידולם של שניים אחרים לביצוע המעשה, והמבצעים העיקריים נדונו לעונשים של שלושה חודשי עבודות שירות, כך שהעונש הצפוי למשיב אם בכלל אינו יכול לעלות על מחצית עונשם.

עוד נטען על ידי באת כוח המשיב, כי מדובר באדם נעדר עבר פלילי, אשר היה עצור בדרום אפריקה שלושה חודשים טרם הסגרתו ולא ידע על התנהלות החקירה כנגדו עת עזב את הארץ לארה"ב. עוד נטען, כי תצהיר הטייס מחוסר ערך.

באת כוח המשיב טענה כי הבוקר יצאה קריאה עליה חתום המשיב וחשובי הרבנים של חסידות ברסלב, בה נקרא הקהל לשמור על דרך ארץ בעת הגעתו לבית המשפט לתמוך במשיב.

באת כוח המשיב מיקדה טיעוניה בהחלטות שופטי בית משפט השלום שדנו בעניינו של המשיב (כבוד השופט מזרחי וכבוד השופט קובו) אשר סברו כי ניתן להשיג את מטרות המעצר בדרך של חלופה, אלא שהעוררת בחרה להגיש ערר על כל החלטה שניתנה על ידי בית המשפט קמא.

דין והכרעה

במסגרת הדיון שהתקיים לפני הוצג בפני מסמך של המחלקה לעניינים בינלאומיים בפרקליטות המדינה אשר מתאר את השתלשלות האירועים וההליכים מאז צאתו של המשיב את הארץ ועד הסגרתו.

ב20.2.13 בעיצומה של חקירת חשדות למעשים מגונים ועבירות אלימות המיוחסים למשיב, בטרם זומן המשיב לחקירה, עזב המשיב את הארץ ונסע לשווייץ.

זמן קצר לאחר מכן, ביקשו באי כוחו של המשיב להגיע להסכם עם הרשויות בישראל בנוגע לתנאי חזרתו ארצה, אלא שאלה סרבו לכך, עד שיתייצב לחקירה בישראל.

המשיב החליט שלא לשוב לישראל, והחל לעבור ממדינה למדינה, בעיקר למדינות עמן אין לישראל הסכמי הסגרה, כדוגמת מרוקו וזימבבואה.

בחודש אפריל 2014 לאחר שגורש ממדינות אלו הגיע לדרום אפריקה, ומשנוגע לרשויות בישראל על כך נשלחה בקשה

למעצרו הזמני לצרכי הסגרה, אלא שהרשויות בדרום אפריקה לא הצליחו לעצרו חרף ניסיונות מספר, שכן המשיב הצליח לחמוק ממעצר בסיוע תלמידיו ותומכיו.

ביום 11.9.14 עזב המשיב את דרום אפריקה וטס להולנד, שם נעצר בעקבות הודעה שהופצה על ידי אינטרפול ירושלים.

ביום 12.9.14 הורה בית המשפט בהולנד על שחרורו של המשיב כאמור, בכפוף להפקדה בסך 50,000 אירו, הפקדת דרכונו והודעה לרשויות ההולנדיות היכן ישהה לאורך הליכי ההסגרה.

עוד באותו היום הפקיד המשיב את הסכום הנדרש ושוחרר מיד.

בהקשר זה יצוין, כי בדיון שנערך אתמול אמר המשיב לכבוד השופט קובו כי 50,000 חסידים שיש לו בכל העולם נתנו כל אחד דולר אחד וכך השיג את הכסף.

בעקבות חשש של הרשויות בישראל כי תנאים אלה לא יספיקו למנוע הימלטותו של המשיב מהולנד ובעקבות שינוי מקום מגוריו של המשיב בהולנד מבלי ליידע את הרשויות ההולנדיות, ערערו רשויות הולנד על החלטת השחרור ובית המשפט לערעורים חייב את המשיב להתייצב יום יום בתחנת המשטרה המקומית.

מדינת ישראל הגישה בקשה רשמית להולנד להסגרתו של המשיב לישראל, וב-12.2.15 בסיומו של הליך משפטי הוכרז המשיב "בר הסגרה" לישראל.

המשיב הגיש ערעור לבית המשפט העליון בהולנד, ובחודש יוני 2015 דחה בית המשפט את ערעורו, צו ההסגרה הועבר לחתימת שר המשפטים ההולנדי, ובטרם זה הספיק לחתום נמלט המשיב מהולנד ליעד בלתי ידוע.

בחודש דצמבר 2015 נודע לרשויות בישראל כי המשיב שב לדרום אפריקה, ובעקבות כך נשלחה בקשה חדשה למעצרו הזמני.

ביום 10.2.16 נשלחה בקשה רשמית לרשויות דרום אפריקה להסגרתו של המשיב, ולאחר מספר ניסיונות של משטרת דרום אפריקה לעצרו פנו באי כוחו של המשיב לרשויות דרום אפריקה וביקשו להגיע להסכמה על התייצבותו מרצון בבית המשפט. סוכם, כי המשיב יתייצב ביום 9.3.16, אלא שבפועל הוא לא עשה כן בטענה שהוא חולה. רשויות דרום אפריקה מסרו כי הן בודקות טענה לפיה למשיב יש דרכון דיפלומטי מחוץ השנהב, דבר העשוי להקשות על הסגרתו, ואכן הסתבר כי ברשותו דרכון הנחזה להיות דרכון דיפלומטי מחוץ השנהב, אך בפועל מדובר בדרכון מזויף.

משכך, סוכם כי יתייצב לדיון בבית המשפט בדרום אפריקה ביום 4.4.16 אלא שגם הפעם לא התייצב המשיב, נקבע מועד חדש ליום 7.4.16 ובמועד זה מסרו באי כוחו כי הוא התאשפז בבית חולים, תוך הצגת תמונות לפיהן הוא מחובר

למכשיר אינפוזיה. לאחר בדיקה התברר כי מדובר במרפאה פרטית אליה הגיעו שוטרי משטרת דרום אפריקה, ומצאו כי המשיב אינו נמצא במקום. הרופא במרפאה טען כי המשיב הגיע מוקדם בבוקר לצורך בדיקות דם, ולאחר מכן עזב את המרפאה. הרופא מסר שם של רופא אחר, אשר שלח את המשיב לאשפוז בבית חולים, המשטרה הגיע למקום ומשהגיע המשיב הוא נעצר על ידי המשטרה.

ביום 8.4.16 פנו באי כוחו החדשים של המשיב לרשויות דרום אפריקה וביקשו לבחון אפשרות לפיה ישוב המשיב לישראל מרצונו.

ביום 12.4.16 פנו באי כוח חדשים אשר שללו אפשרות חזרה מרצון וטענו כי עורכי הדין הקודמים פעלו שלא על דעתו של המשיב.

במסגרת הדיונים בבית המשפט בדרום אפריקה הגיש המשיב תצהיר בו הסביר כי נמלט מהולנד לאחר שמאמיניו מסרו לו שבכוונת משטרת ישראל לחטוף אותו וכי חיו בסכנה עקב העובדה שבעבר התגורר בשכם ושם הצטרפו פלשתינאים לקהל מאמיניו.

ביום 20.4.16 הסכימו באי כוחו של המשיב כי בית המשפט יכריז עליו "בר הסגרה" וכך היה. ביום 28.4.16 לאחר מספר ימי דיונים דחה בית המשפט בדרום אפריקה את בקשתו של המשיב לשחררו ממעצר והורה על החזקתו במעצר עד הסגרתו בפועל.

בתחילת חודש מאי 2016 החליף המשיב את באי כוחו והגיש ערעור על החלטה זו של בית המשפט להכריז עליו "בר הסגרה לישראל", ולבסוף מחק ערעורו.

ביום 7.6.16 חתם שר המשפטים בדרום אפריקה על צו ההסגרה אולם ביום 17.6.16 הגישו באי כוחו של המשיב עתירה כנגד החלטת שר המשפטים וטענו כי מעצרו הוא בלתי חוקי ויש לשחררו לאלתר.

ביום 30.6.16 לאחר שמיעת הטיעונים דחה בית המשפט לערעורים באפריקה את טענת אי החוקיות והותיר את החלטת המעצר על כנה.

סבורני כי בית משפט קמא שגה עת לא התייחס לכלל השתלשלות העניינים כמפורט מעלה, דבר המוביל למסקנה כי חשש כבד להימלטות קיים גם קיים בעניינו של המשיב, על אף גילו, זאת לנוכח התנהלותו של המשיב אשר נתמכה על ידי חסידי תוך הפרת החלטות שיפוטיות, לנוכח העובדה כי החזיק בדרכון דיפלומטי מזויף של חוף השנהב, בשל העובדה כי שוחרר ממעצר תמורת הפקדת סכום של 50,000 אירו אשר גויסו בו ביום ונותרו מאחור כשהמשיב עזב את הולנד בניגוד להצהרתו כי ישאר בה וברח לדרום אפריקה.

בית המשפט העליון נדרש לשאלה האם יש לבחון במסגרת הצהרת תובע שחרור לחלופת מעצר וקבע בבש"פ 941/08

וייספיש נ' מדינת ישראל כי "על בית המשפט לבחון האם אין לכאורה, ואולי ניתן לומר באופן מובהק, דרך פוגענית פחות באמצעותה ניתן להשיג את מטרות המעצר" (ההדגשה שלי - מ.ב.).

עוד נקבע בבש"פ 5520/13 דיאב נ' מדינת ישראל כי מפקח שאינו מכיר את המפוקח, ספק אם מסוגל להוות עבורו דמות סמכותית ולהציב לו גבולות ברורים.

משמע, הפיקוח אינו פיקוח טכני, וצריך בענייננו להיות פיקוח משמעותי כזה המסוגל לאיין מסוכנות, שיבוש ובעיקר חשש להימלטות.

המפקחים שנבחנו על ידי בית המשפט קמא בהחלטה הקודמת היו חסידיו של המשיב, ואף בית המשפט קמא קבע כי במחשבה שנייה לא היה מקום לאשרם כמפקחים שכן מדובר במי שהינם "עושי דברו". יחד עם זאת, בחן בית המשפט קמא שלושה מפקחים. המפקח הראשון, מר דואק אדי, מסר כי אינו מכיר את המשיב. המפקח השני, מר חגי אליהו, העיד כי הוא מכיר את המשיב מהתקשורת, וחזר בו לבסוף מהסכמתו להיות מפקח; ואילו המפקח השלישי שנחקר, מר מאיר חזן, העיד כי הוא כלכלן במקצועו עובד כשכיר בעמותה, עבר שני אירועים מוחיים, אך לא שלל קשר מחד עם המשיב ומאידך לא אמר כי אינו מכירו ואינו נמנה על חסידיו.

בנסיבות אלה, נראה כי היה מקום לאפשר לעוררת להגיש את כתב האישום ובקשת המעצר עד תום ההליכים עת המשיב מצוי במעצר ולבחון, ככל שימצא בית משפט לנכון, אפשרות של שחרור לחלופה באמצעי פיקוח הדוקים ונוקשים כאשר אין באמור כדי להביע דעה האם יש מקום לשחרור לחלופה ובאיזו דרך בחינה זו אמורה להתבצע.

לאור האמור הנני מקבלת את הערר ומורה על מעצרו של המשיב למשך 4 ימים מיום הגשת הבקשה לבית המשפט קמא.

החלטה זו דינה כצו מעצר.

ניתנה היום, כ"ב תמוז תשע"ו, 28 יולי 2016, בהעדר הצדדים.